

tio est, quia sola objectio suspicionis à parte facta non videtur sufficiens ad hoc, ut statim suspendat jurisdictionem iudicis. Ex his solvitur arg. *c. 4. h. t. c. 41. §. 3. h. t. can. 16. quoties 2. q. 6. c. 5. de off. deleg. in 6.*

Ex Const. Bened. XIV. *Romanæ Curie* (21. Dec. 1744.) qua confirmantur decreta aliàs edita (10. Jan. 1742.) de iudicum recusationibus proditione Ecclesiastica, hi recusari non possunt tanquam suspecti.—I. In causis executivis depositi et futurorum alimentorum.—II. In causis designatis per decreta à Congr. Reformationis tribunalium urbis (17. Apr. 1731.), videlicet, pro schedulis, vulgò *pagherò per altri tanti*, litteris cambii jam acceptatis, mercede, pensionibus domorum et solutione Canonum.—III. In causis non excedentibus valorem scutorum viginti quinque. In aliis verò quibuscumque causis tam executivis, quam ordinariis, et in quacumque instantia (exceptis duntaxat causis commissariis) unica permittitur recusatio iudicis, absque allegatione causæ suspicionis intra tres dies, numerandos à die reproductionis monitorii, vel citationis ad dicendum contra iura. In reliquis recusationibus servandum est jus commune; citationesque quoad superiores recusationes impunè sperni possunt, nisi in ipsis certa et justa causa exprimat.

295. Q. II. *Quid juris circa relationem?*

R. Hæc faciendâ est tantum in causa ardua et in dubio juris, non facti. Nam Principis non est facta declarare, sed iura (*l. 12. C. de LL.*) Effectus hujus relationis est, quod in ea causa suspendatur iudicis referentis jurisdictionis, et causa per Principem vel ejus successorem decidenda sit, (*c. 5. de off. deleg. l. 13. C. h. t.*) Hodie relationes istæ ferè exoleverunt, et in locum illarum subintravit recursus ad JCtos. et Academiâs, et donec ab his respondeatur, iudex non solet in causa procedere. Vall. etc.

TITULUS XXIX.

DE CLERICIS PEREGRINANTIBUS.

296. In h. t. per se agitur de appellatione reali, quæ arrepto itinere, instituitur ad S. Sedem. Et quamvis rubrica ista concepta sit de Clerico, tamen in textu favor communis clericis et laicis ad limina Apostolorum, vel ex alia causa ad S. Sedem peregrinantibus conceditur, quod scilicet pendente peregrinatione, iudex nihil innovare valeat, et insuper peregrinus cum rebus suis constituatur sub protectione Apostolica securus. Præterea in casu 9 et 10 *Bullæ Cœncæ*, excommunicantur omnes, qui romipetis, et aliis ad Curiam Romanam accedentibus, vel ibi commorantibus, vel inde recedentibus, nocumentum afferunt.

297. Q. *Quando peregrinatio ad S. Sedem vim appellationis habeat?*

R. Si hæc concurrant:—1.º Ut iter assumatur intra decem dies à sententia lata vel gravamine illato; et iter hoc iudici vel parti intimetur, li-

cet apostoli non petantur; nam talis ipso facto appellat, iterque est ei loco apostolorum (*c. 52. de appell.*)—2.º Ut iter hoc instituat ante citationem; nam si quis citatione præventus est, tenetur comparere coram iudice, et is in causa procedere valet (*c. 9. de appell.*)—3.º Ut iter fiat ante notitiam rescripti Apostolici ab adversario impetrati; secus sciendo contra se impetratum rescriptum dolo et malitia se itineri committeret (*c. 15. de appell.*)

TITULUS XXX.

DE CONFIRMATIONE UTILI, VEL INUTILI,

298. Nota I. In hoc titulo directè agi, quo modo sententia confirmetur à Superiore, utiliter vel inutiliter; et propter affinitatem doctrinæ etiam hic tractari de confirmatione privilegiorum, statutorum, instrumentorum, officiorum etc. Est autem confirmatio: juris ante quæsiti corroboratio per Superiorem facta. Dicitur 1.º *Juris quæsiti*, nam confirmatio debet præsupponere id quod confirmat; aliàs, si reipsâ non supponit jus quæsitum, non tam est confirmatio, quam nova collatio; licet consueverit dici confirmatio etiam tunc, dum jus nulliter et de facto est quæsitum. Dicitur 2.º *per Superiorem*, quia confirmatio est actus imperii, adeo que ab inferiori dari nequit; sed confirmationes inferiorum aut parium dicendæ sunt potius quædam approbationes.

Nota II. Confirmationem aliam esse *utilem*, aliam *inutilem*. *Utilis* est, quæ de jure valet, cui nec iudex inferior contravenire, nec de ea judicare potest (*c. 1. 2. h. t.*) *Inutilis* est, quæ de jure non valet: ut si ob vel subreptitiè fuit impetrata (*c. 3. 5. h. t. c. 20. de rescript.*)—Confirmatio alia est in *forma communi*, seu simplex et ordinaria, qua Superior confirmat actum ab inferioribus gestum in eo statu in quo prius fuerat. Nam confirmatio in forma communi non tribuit jus novum aut valorem actui, ut ex invalido faciat validum (*c. 4. h. t. c. 5. de concess. præb.*); neque tamen electo dat facultatem administrandi. Alia est in *forma speciali*, seu ex *certa scientia*, qua superior præmissa plena cognitione, confirmat actum ut omnino valeat, suumque jus producat, licet forsitan antea invalidus fuerit (*c. 1. de transact.*); nam confirmatio ex certa scientia, non est nuda confirmatio, sed potius nova concessio, seu juris novi collatio.

299. Q. I. *An iudex inferior absque speciali mandato directè judicare possit super actu à Sede Apostolica confirmato?*

R. 1. Negativè, sive confirmatio facta sit in forma communi, sive speciali. Nam id generaliter negatur *c. 1. 2. h. t.*: tum quia Papa per confirmationem apponens manum actui, censetur illum subtrahere jurisdictioni inferioris, et in suam protectionem assumere: tum quia ea, quæ à

Papa confirmantur, dicuntur esse de iudicio Papæ, de quo nullus in terris Papa inferior iudicare potest (*Can. 30. nemini, 17. q. 4.*); ergò. Unde nullus pronuntiare potest directè et principaliter, an confirmatio Papæ sit vera vel falsa.—2.º Judex inferior indirectè et incidenter iudicare seu cognoscere potest de rescripto Apostolico (*c. 9. de in integr. rest.*) Nam inspiciere et pronuntiare potest, an illud sit vitiosum, ob vel subreptitium (*c. 2. h. t.*), et in casu, quo quæritur, an impetrans sit capax privilegii, de hoc iudex cognoscere potest (*c. 20. de rescr. et c. 5. 6. h. t.*), ubi dicitur non valere confirmatio Papalis, quam quis impetravit, tacendo se Regularem, super prioratu perpetuò possidendo.

300. Q. II. *Quid juris conferat confirmatio privilegiorum?*

R. Si est in forma communi, jus antè quæsitum conservat, roborat, eique auctoritatem præstat, sed nullum novum jus addit (*c. 4. h. t.*); et multò minùs novum tribuit innovatio privilegiorum merè materialis, dum ex causa vetustatis scriptura antiqua in novam mutatur (*cit. c. 4. h. t.*) At si est in forma speciali, novum jus confert, etsi forsàn jus antiquum fuerit invalidum, vel non usu aut usu contrario extinctum. Unde privilegia Regul. per Trid. revocata, si post confirmata sunt in forma specialii, reviviscunt: secùs si in forma communi.

301. Q. III. *Quando censeatur confirmatio fieri in forma speciali, et in forma communi?*

R. 1.º Cùm in instrumento exprimitur plenus tenor et dispositio actus; quia ex hoc infertur, Papam plenè cognovisse de toto negotio, ejusque circumstantiis (*c. 8. h. t.*), vel dum in rescripto ponuntur clausulæ: *ex certa scientia, ex plenitudine potestatis, contraria dispositione non obstante, omnes juris et facti defectus supplentes.* Nam hoc modo Papæ asserenti omnino credendum est, quod supra vel contra jus commune dispenset.—Excipe, nisi confirmatio cum his clausulis expediretur super actu laborante defectu indispensabili de jure naturali aut divino; aut in quo non solet dispensari, nisi specialiter exprimatur; vel nisi sit in præjudicium tertii, hoc tacito; vel super iis, quæ Princeps probabiliter ignorat, uti facta particularia, nisi exprimantur. Barbos. Laym. et alii.

2.º Tunc confirmatio censeatur esse in forma communi, dum nec præmissa est plena negotii cognitio, nec inserta est clausula *ex certa scientia*, aut similis. In dubio videtur standum potiùs pro confirmatione in forma communi, quàm speciali (*arg. c. 1. de const. in 6. et c. 3. h. t.*): tum quia confirmatio in forma communi est propriè confirmatio; tum quia extraordinaria in forma speciali non præsumitur, nisi ex instrumento clarè colligatur; nisi forsàn talis foret, quæ nulli est præjudiciosa, nec contraria juri: com. Reiff. nu. 17. et alii.

SUMMARIA

CAPITULORUM IN DECRETALIUM PRIMO ET SECUNDO

LIBRO CONTENTORUM,

UTILIBUS NOTIS INSPERSA,

Ex quibus non modo quam plurimum Decretalium conciliationes, sed etiam earundem correctiones et respectivæ ampliaciones, tum a posterioribus Decretalibus, tum a sacro Concilio Tridentino et Apostolicis Constitutionibus factæ, sub signo * innotescunt.

LIBER PRIMUS.

TIT. I.—DE SUMMA TRINITATE ET FIDE CATHOLICA.

Cap. 1. *Firmiter.*—De Trinitate et ipsius operibus, de Fide et articulis Fidei.

2. *Damnamus.*—Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus, vera unione, non collectiva seu similitudinaria, sunt una essentia, substantia seu natura; quæ substantia non est generans, nec genita, nec procedens, quia illi actus non attribuuntur substantiæ, sed Personis. Nec per hoc in Trinitate concluditur quaternitas. Contrarium sentientes, ut hæretici sunt censendi; nisi ab errore respiciant, et correctioni Sedis Apostolicæ se supponant.

IN SEXTO.

Cap. unicum. *Fidei.*—Spiritus Sanctus æternaliter à Patre et Filio, tanquam ab uno principio et unica spiratione procedit.

IN CLEMENTINIS.

Cap. unicum. *Fidei.*—Fatetur Concilium unicum Dei filium in essentia Dei æternaliter subsistentem, verum corpus humanum assumpsisse de

1 Inn. III. in Conc. Gen. Later. IV.

2 Idem ibid.

S. un. Greg. X. in Conc. Gen. Lugd.
C. un. Clem. V. in Conc. Vien.